

Morfologia zewnątrznego i wewnętrznego pejzażu

(Dokończenie ze strony 19)

Śmierć staje się integralną częścią życia, stoicki ideał zauważalny w jego poezji narzuca się jako część naturalnego porządku, ale również jako potęga ludzkiej istoty moralnej, która zwycięża strach przed śmiercią i umiaramiem oraz podąża za śladami piękna. Życie autentyczne jest nieprzerywalnym kroczaniem w kierunku śmierci, ale jej akceptacja zależy od koncepcji naszego życia i jest wynikiem świadomego stosunku i subiektywnego wyboru:

Poszukuję nieśmiertelności
dystansując się od ciała

mam ciało
lecz nie jestem ciałem
obluda czy boskość –
przecież od dziecka
podtrzymuję świadomość wspólnoty
żywych i umarłych

życie (tymczasowe)
bezsukutecznie reanimowane
śmierć ciągle zdrowa
zdałoby się ją unicestwić
i pogrzebać

wtedy stanę
poza krawędzią czasu
przejdę do świata idei
bez umierania

Korzyści z życia Burnat odnajduje w jego użyteczności. Świadome zaangażowanie człowieka we wszystkich postaciach realnego życia jest inicjatywą, której nie wolno zlekceważyć. Rewolt istoty nie jest skierowany na to, co nieuniknione, na siły przewyższające jego siły indywidualne, ludzkie, a poeta podkreśla harmonię ludzkiego i naturalnego porządku rzeczy. Rzeczy i fenomeny świata zewnętrznego uwalniają się ze swojej anonimowości i wchodzą w zakres zainteresowań i pragnień człowieka, zarazem przybierając nowe, poszerzone znaczenia, a subiektywny horyzont rozszerza się i wzbogaca nowymi kształtami i emanacjami:

jego życie
w mieszkaniu wąskim
jak studnia
promesą dostępu do
rozległego edenu

w omszałym podmurze
pokoleń
targowisko pcheł

ćwierkanie nietoperzy

różnorodność
stworzona z jednorodności

Wszemocne piękno naturalnych form jest drogą poetycką Burnata prowadzącą do tego, co jeszcze bardziej piękne i bardziej prawdopodobne. Tomik wierszy „Zapach wieczoru” jest próbą doprowadzenia do naturalnej harmonii i więzi z fenomenami otaczającego nas świata:

Liście wpadły w popłoch

wyplatają dywan
szepem opadania

jesień

Jest swojego rodzaju zapomnieniem i ucieczką w lepsze, imaginacyjnym krokiem poza rzeczywistość, dążeniem do harmonijnej zbieżności rzeczywistości i wewnętrznej doskonałości. W poezji Kazimierza Burnata zauważalny jest liryzm poetyckiej egzotyki, a marzycielska atmosfera niewinnej fikcji jest rozwiązaniem praktycznym dla sporów miłosnych oraz punktem wyjścia z nieodpowiednich projekcji. Świat imaginacji jest podporządkowany logice spontanicznej mowy. Relatywizm doświadczonego jest pogłębiony naturalnymi kształtami śpiewającymi o nierozwiązywalnych zagadkach. Człowiek o niespełnialnych i wymarzonych miłościach złączył się z niepojętą harmonią naturalnych kształtów:

Między zmierzchem a jutrznią
światło rozczarowane pełnią
wsiąka w zwierciadło morza

wiatr
krągłymi liniami fal
nakłada jesienne barwy
na plażę

liście zawieszono w próżni
dramatyzm ptasich cieni

przyptyw nasila niepokój

Kazimierz Burnat w swoim zbiorze „Zapach wieczoru” pobudza miłosne nastroje doprowadzając do zderzenia się idei, uczuć i sensacji. Fantazyjna gra zmysłów napędzana jest wspomnieniami, a różne obszary poetyckiej świadomości łączą się ze zmysłowymi wrażeniami i abstrakcyjnymi wizjami. Taktylne sensacje odchodzą do sfery obrazów wizjonerskich. Obrazy stają się symboliczną krystalizacją poetyckiego doświadczenia, a poeta właśnie tworzy cudowną morfologię wewnętrznego pejzażu:

Kiedy ręce
rwą się do uścisku
ostrze konwenansu
tnie nić pożądania

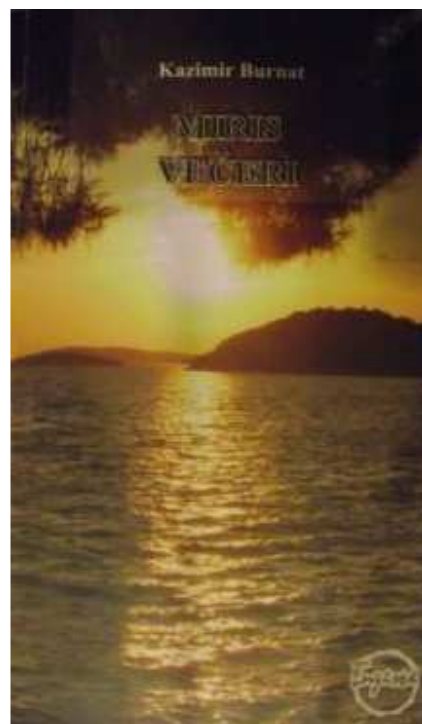
tętno jestestwa
rozchwiewa proporcje zdarzeń

jednak szalejąca samotność
może wzbudzić falę radości
muzyką znaczeń
i smakować jak poziomki
nanizane na żdźbło
leśnej trawy o poranku
przed trudnym dniem

dla wzmocnienia doznań
w dosytną noc

Miroslav Radovanović

Przekład recenzji z serbskiego:
Vladan Stamenković

Kazimierz Burnat, „Miris večeri”. Przekład na serbski Olga Lalić-Krowicka, Knjaževac 2013, s. 56.

Rys. Barbara Medajska